

Policratici Contenta

Johannes <von Salisbury, Bischof>

Parrhisius, 1513

Ca. xii. Ex quibus causis transferantur principatus & regna.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70332)

Politratici de Curialiū nugis.

dei succedūt filii indubitanter nisi iniquitas subuertat pncipatū.

Ex qbus causis transferantur pncipatus regna. Capitu. XII.

Eccī. x.

1. Regū. vlti.

Prover. xxx.

Job. x.

*Iniustitia qd
est s̄m stoicos.*

Iniuria qd ē.

*Contumelia
quid est.*

Dolus qd est.

*Dolus & cōtu-
melia in quo
differunt.*

*Dolus aduer-
sat fortitudini
Prudētia rep-
mit contumeliā.
Tēperātia in-
iuriā repellit.
Iustitia iniu-*

Celebre est illud sapiētie/quia regnū a gente in gentē transferetur ppter iniustitias & iniurias/& cōtūelias: & diuersos dolos. Nōne vides q̄ breui subuersū sit so- liū pmi regis in pplo dei? Saul & ionathas cū ceteris filiis/exigētibus culpis in mōtibus corruerūt vt thron⁹ illi⁹ qui de postfetas elect⁹ est firmaretur. Oīm hystoriarū percurrere seriem/& regum successiones in breui videbis:& quasi in exor- dio tele/dñō p̄scindēte succisas & quo reges fuerint clariores:eo citius si aduersus deū intumuerint cōculcat semē eorū. Non est sapiētia/nō prudētia:nō est consiliū cōtra dñm. Certe nec forti- tudo si ille insurgit: si persequit̄: ad emēdicata sacramētorū sus- fragia: ad p̄sida munitiōnū frustra decurrit̄: quia non est qui de manu illi⁹ possit eruere. Quis alexādō maior in grecia? Ei tñ nō su⁹ legiē successisse: sed filius saltatricis. Quis cesaree domi⁹ seriē nescit? Rarus eorū: aut nullus filiū reliquit heredē: & om̄s in breui post varia pericula & cedes sui & suorū plurimas: diuer- sis mortibus & fere ignominiosis quasi in momēto deleti sunt/ & descendētes ad inferos: successores habuerunt aut hostes aut ignotos. Quid obsecro tā potētia regna tā cito subuertit & trās- tulit? Certe indignatio dei quā in se multiplex iniustitia puoca- bat. Est aut̄ (vt stoicis placet) iustitia mētis h̄itus que a regiōe morū exterminat eq̄tatē: animā nāq; priuare iustitia/vel expri- uatiua p̄ticula nominis declaraf. In eo aut̄ maxie p̄stat iustitia/ si non noceas/& ex officio hūanitatis phibeas nocētes. Cū vero nocēs: accedis ad iniuriā: cū nocentes nō impedis: iniustitie fa- mularis. Est aut̄ contumelia qñ tumorē mētis in lesione alteri⁹ manifesta operis sequela comitat̄: eoq; iiquitati sermit: q̄ in euz cui reuerētia pro conditione officii: vel nature consortio debet: insolēter isurgit. Dolus aut̄ est (vt diffinit aq̄ili⁹) cū aliud agit & aliud simulaf. Malus utiq; quotiens fit intentione nocendi. Differt aut̄ plurimū dolus a cōtumelia: qm̄ hic superbe & i mas- nifesto: ille fraudulenter & quasi ab insidiis nocet. Hec sunt que cum incurrunt: cathedras subuertūt oīm potestati: quia a cōtra- riis ppetuatur pncipiū gloria. Dolus nāq; ex timiditatis imaginē infirmitatis notā habet/& fortitudini plurimū aduersatur. Cō- tumeliā prudētia reprimit ingeminās iugiter q̄ in terrā & cine- rem superbit terra & cinis. Iniuriā tēpantia nō admittit nolens inferre alii quod sibi nollet ab alio irrogari. Et iniustitiā iustitia

excludit: vsq; quaq; faciens alii quod faciendorū vellet ab alio fieri sibi ipsi. He sunt quattuor virtutes quas philosophi cardiales appellant: eo q̄ a primo fonte honestatis quasi primi riuuli emanare credatur: & de se bonorū oīm fluēta ppagare. Hec forte sūt quattuor flumina qui de paradiso deliciarū dei egrediuntur: vt irrigent oēm terrā: quo fructū desiderabilē afferat in tpe suo. Vt inā & ad me de fōte vite (diuinā grām loquor) hui⁹ pleitudinis p̄trāseāt riuuli: ariditat̄ mee inebriātes terrā: vt succrescēte fructu bonorū operū: saltē declinare valeā iminētis securis ictū que exigētibus culpis meis ad radicē meā quasi ad radicē ifructuose arboris posita est. Quodcūq; lignū secus aquas istas positū est nō arescit. Q̄ d̄ vero v̄ radicitus nō humectāt: dissoluitur & aridū perit tanq̄ puluis quē p̄icit vētus a facie terre. Hic quidē nō duces exceptos arbitror: nō potentes: quia regū gloria transferretur: si iniusti iniuriosi cōtumeliosi inuēti fuerint: aut dolosi. Os siquidem domini locutum est. Verūtamen saluo intellectu sapientiorū nō ab re est vt opinor: q̄ noīa vitiorū locutione plurali exposuit: & in ipsa pluralitate diuersitate quandā prudēter inseruit. Ait enim (vt predictū est) quia regnū de gente in gētem transferretur p̄pter iniustitias: & iniurias: & cōtumelias: & diuersos dolos. Q̄ autem diuersos in fine subiecit: puto cōiter ad oīa referendum: & tā pleno concipiendum intellectu: vt non mō referatur ad diuersas vitiorum species: sed & varias figuras personarum cōplectatur: & modos omnes quibus a quocūq; & hec vitia cōmittunt̄. Princeps enim tenetur de oībus: & omnium autor esse videtur: quia cum oīa possit corrigere: eorum merito particeps est que noluit emēdare. Cum enim potestas publica sit (vt predixim⁹) omnium vires exhaurit: & ne ī se deficiat: incolumitatē omnium debet procurare mēbrorū. Quot autē in amministrazione principatus extant officia: tot sunt p̄cipalis corporis quasi mēbra. Dum autem singulorū officia in integritate virtutis: & suauitate opinionis conseruat: quandā quasi mēbris sanitatem procurat & decorē. Cum vero ex negligētia aut dissimulatione potestatis circa officia sit virtutis aut fame dispendium: quasi in mēbra eius morbi & macule incurrunt. Nec diu subsistit incolumitas capitis: vbi languor membrorum inualefcit.

stitiā excludit

Genes. ij.

ps. f.

ps. f.

Eccī. x.

¶ Explicit liber quartus.

[ii